

В.Д. Заболотний,
А.М. Зельницький, кандидат педагогічних
наук, професор,
О.Б. Черних
Національний університет оборони України
імені Івана Черняховського

ЯКІСТЬ ПІДГОТОВКИ ВІЙСЬКОВИХ ФАХІВЦІВ ЯК ПРОЦЕСУАЛЬНА СКЛАДОВА ПЕДАГОГІЧНОЇ СИСТЕМИ ВВНЗ

У статті, на основі використання системного та компетентнісного підходів, проведено аналіз сутності, структури та змісту педагогічної категорії "Якість підготовки військових фахівців". Дану категорію, розглянуто як процесуальну складову педагогічної системи вищих військово-навчальних закладів та військових навчальних підрозділів вищих навчальних закладів. При цьому проаналізовано взаємозв'язки зазначеної категорії з іншими елементами педагогічної системи, яка функціонує в певних зовнішніх і внутрішніх умовах. Уточнено та адаптовано до особливостей застосування у сфері військової освіти, згідно із Законом України "Про вищу освіту" (№ 1556 - VII від 1 липня 2014 р.), визначення таких понять: "якість вищої військової освіти", "якість освітньої діяльності у ВВНЗ", "якість підготовки військових фахівців", "компетентність військового фахівця". Теоретично обґрунтовано структуру компетентнісної моделі випускника. Розглянуто напрями та шляхи формування окремих компетенцій, що має сприяти забезпеченню необхідного рівня готовності випускника до здійснення ефективної професійної діяльності на первинній офіцерській посаді у військах (силах).

Ключові слова: якість вищої військової освіти, якість освітньої діяльності, компетентність військового фахівця, якість підготовки військового фахівця, педагогічна система.

Постановка проблеми. Освіта, як і будь-який процес або результат діяльності людини, має визначену якість. З огляду на те, що до покращення якості освіти висуваються відповідні соціальні вимоги, то цей процес потребує постійного розвитку на певних методологічних, методичних та організаційних засадах. Сьогодні особливо велике значення має сама ідея і філософія якості освіти, усвідомлення того, що вирішальну роль у нинішніх умовах відіграє особистісна свідомість. Це не стільки обсяг знань, скільки їх якість, структура, нова методологія мислення, загальний освітній рівень, інноваційні підходи до розв'язання професійних завдань, потреба в самоосвіті, саморозвитку та культурі, в самопроектванні особистості. Зазначені цінності стали основою нової педагогічної парадигми – особистісно-орієнтованої освіти. При цьому, якість освіти має розглядатися не ізольовано, а в межах відповідної педагогічної системи з урахуванням взаємозв'язків з основними її елементами, що чинять безпосередній вплив на якість підготовки фахівців

На теперішній час дана проблема набула особливої актуальності. Її розв'язанню присвячено чимало теоретичних напрацювань. Є й практичні здобутки. Разом з тим, розроблення зазначеної проблеми залишається все ще малодослідженим явищем у педагогічній науці. Особливо це стосується сфери підготовки військових фахівців у вищих військових навчальних

зкладах та у військових навчальних підрозділах вищих навчальних закладів (далі – ВВНЗ), про що, зокрема, свідчить досвід ведення бойових дій підрозділами Збройних Сил України на Сході України, в зоні АТО.

Метою статті є поглиблення розуміння сутності категорії “якість підготовки військових фахівців”, її структури і змісту, як процесуальної складова педагогічної системи ВВНЗ, та визначення напрямів і шляхів забезпечення якості військової освіти.

Аналіз основних досліджень і публікацій.

Дослідженню проблеми якості підготовки військових фахівців присвячено низку наукових праць вітчизняних і зарубіжних науковців, що носять багатоаспектний характер, у тому числі: моделювання та забезпечення якості вищої освіти (А. Алексюк, В. Беспалько, Ю. Бабанський, П. Гальперин, К. Корсак, В. Кремень, Є. Лодатко, С. Ніколаєнко Л. Одерій В. Свистун, А. Субетто, А. Хуторський); ієрархічної упорядкованості об’єктів, процесів, що розглядалася в логічному та системному аспектах з використанням ідей і категорій кількісної оцінки якості (Г. Азгальдов, Е. Райхман, В. Циба), таксономії (Б. Блум, В. Зуєв, А. Шаталкін), ієрархічних моделей інтелекту (С.-Л. Варт, Д. Векслер, Ф.-Е. Вернон), якості підготовки військового фахівця та формування його особистості (В. Абрамов, Е. Афонін, М. Корольчук, В. Мандрагеля, Є. Мануйлов, М. Нецадим, В. Осьодло, В. Ягупов) та інших учених. Останнім часом у педагогічному середовищі є намагання здійснювати подібне моделювання на засадах компетентнісного підходу, що, на нашу думку, є найбільш перспективним напрямом розв’язання даної педагогічної проблеми.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Категорія “якість” вивчається філософією в комплексі з іншими поняттями діалектики, такими як “кількість”, “міра”, “річ”, “властивість”, “відношення” та ін. Ці поняття становлять категоріальний апарат кожної науки. Вперше поняття “якість” ввів у вжиток давньогрецький філософ Платон для позначення первоначал як ідеальних або духовних субстанцій [1, с. 223].

У сучасних тлумачних і філософських словниках під терміном “якість” розуміється категорія, що виражає внутрішню визначеність предмета, яка становить специфіку, що відрізняє його від усіх інших. Водночас, якість – це об’єктивна й достатньо повна характеристика об’єктів, яка проявляється в сукупності їх властивостей [2, с. 1423]. Є й багато інших тлумачень цієї категорії. Так, наприклад, Й. Кондо поняттям “якість” характеризує результат процесу, тобто, за його твердженням – якість відноситься до наслідку в причинно-наслідковій залежності” [3, с. 3].

Останнім часом у педагогічному середовищі є намагання використати це поняття стосовно до освіти, розробити технологічну, наочну та доступну теорію моделювання якості підготовки фахівців та побудувати саму модель якості освіти, яка б допомагала викладачам у наданні навчально-виховному

процесу у вищих навчальних закладах більш цілеспрямованого та керованого характеру. Застосування поняття “якість” до освіти, як стверджує К.В. Корсак, “порівняно нова справа, викликана самим життям, пошуками як загальноприйнятого його визначення, так і формування засобів вимірювань” [4, с. 121]. Поняття якість, вважає Л.П. Одерій, “...містить комплекс ознак: оволодіння системою знань, навичок і вміння використовувати їх у професійній діяльності” [5, с. 17]. З позиції компетентнісного підходу цю категорію розглядає Ю.П. Похолков. На його думку, якість освіти – це комплекс характеристик освітнього процесу, що визначають послідовне та практично ефективно формування компетентності та професійної свідомості [6].

Якість освіти визначено пріоритетною проблемою і в рамках Болонського процесу. Її розв’язання є основою створення європейського освітнього простору. На сьогоднішній день в Європі функціонує мережа з гарантування якості у вищій освіті – ENQA, де розробляються єдині стандарти, методики та рекомендації.

Фахівці з освітніх систем вводять у вжиток й поняття якості підготовки фахівця. Так, на думку О.І. Субетто, якість підготовки фахівців – “...інтегральний показник стану навчання і рівня знань студентів. Він включає комплекс ознак, що характеризують оволодіння системою знань і вміння використовувати їх у процесі діяльності” [7, с. 71]. При цьому виділяються такі основні складові зазначеного інтегрального показника: якість змісту освіти; якість засобів навчання і виховання; якість організації пізнавальної діяльності; якість контролю за здійсненням навчальної діяльності; якість освіченості особистості (якість засвоєння знань, якість умінь і навичок, якість сформованості компетенцій та моральних норм).

У Законі України “Про вищу освіту” розмежовано два поняття: 1) “якість вищої освіти” – рівень здобутих особою знань, умінь, навичок, інших компетентностей, що відображає її компетентність відповідно до стандартів вищої освіти (як результат) та 2) “якість освітньої діяльності” – рівень організації освітнього процесу у вищому навчальному закладі, що відповідає стандартам вищої освіти, забезпечує здобуття особами якісної вищої освіти та сприяє створенню нових знань (як процес). Крім того, у зазначеному законі надається визначення важливого, в контексті даної статті, поняття – “результати навчання” – як “...сукупність знань, умінь, навичок, інших компетентностей, набутих особою у процесі навчання за певною освітньо-професійною, освітньо-науковою програмою, які можна ідентифікувати, кількісно оцінити та виміряти” [8].

Як бачимо, існують різні підходи щодо тлумачення категорії якість в освітній сфері та імплементації цього поняття в педагогічну практику, що різняться між собою повнотою врахування тих чи інших якостей фахівця, рівня його знань, умінь використовувати їх у практичній діяльності, врахування складових навчального процесу і т. ін. Водночас, при цьому, недостатньо дослідженими залишаються

проблеми системного підходу, комплексного погляду на якість освіти. Як слушно відзначає С.М. Ніколаєнко, “система якості передбачає реалізацію функцій планування, управління, забезпечення та поліпшення (оптимізація якості)” [9, с. 17].

Системний підхід є методологічним поняттям, що підкреслює значення комплексності, широти охоплення та чіткої організації в дослідженні, проектуванні та плануванні. Як вважає Е.Г. Юдін, весь масив системних понять доцільно розбити на кілька груп, кожна з яких є специфічною для певного кола проблем, що виникають у системному дослідженні [10, с. 183].

Перша група понять охоплює опис внутрішньої побудови системних об'єктів: елементу, структури, зв'язку, відношення, середовища, цілісності, організації та ін.

Друга група системних понять передбачає опис функціонування системних об'єктів: функції, стійкості, рівноваги, регулювання, зворотного зв'язку, гомеостазису (від грецьк. – однаковий стан), управління, самоорганізації та ін.

Третя група системних понять характеризує процеси розвитку системних об'єктів: генезису, еволюції, становлення та ін.

Такий підхід дозволяє визначити системотворчі фактори та принципи забезпечення якості освітньої діяльності. До системотворчих факторів можна віднести такі: цілі та задачі; цілісна структура, зв'язки та взаємозв'язки; зміст, процеси, алгоритми і динаміка функціонування; результат функціонування системи; відповідність результату визначеним вимогам; заходи коригування, шляхи покращення та подальшого розвитку системи з метою досягнення оптимальних результатів.

Це повною мірою стосується й забезпечення якості військової освіти, яка є специфічною складовою загальнодержавної системи освіти. З неї розпочинається зміцнення обороноздатності держави, відтворення і нарощування кадрового потенціалу Збройних Сил України. Вона має відповідати сучасним вимогам щодо забезпечення якості як головного сенсу освіти.

Якість військової освіти характеризується багатовимірністю – економічно-фінансовою, соціально-політичною, світоглядною. Це, здебільшого, стосується розроблення і впровадження державної політики у сфері військової освіти і перш за все – постійного удосконалення нормативно-правової бази, створення оптимальної системи військової освіти, її інтеграція в загальнодержавний освітній простір, впровадження заходів, що спрямовані безпосередньо на особистість військовослужбовця, підвищення його соціального статусу, престижності військової служби. Саме з цього розпочинається рух до якості військової освіти. У межах останньої можна виділити три основні складові: якість потенціалу досягнення мети освіти, якість процесу формування професіоналізму та якість результату освіти. Ці складові мають бути критеріально систематизовані, впроваджені в

педагогічну практику, оцінені, а ступінь їх прояву має постійно моніторингуватися.

Системний підхід щодо якості підготовки військових фахівців має базуватись на таких принципах: пріоритету кінцевої мети; єдності системи як цілого та як сукупності її елементів; взаємозв'язку та взаємозумовленості складових системи; динамічного розвитку системи, адаптації її до вимог та потреб особистості; оптимальності управління на всіх ієрархічних рівнях системи; урахування потенційних можливостей і суперечностей, зовнішніх та внутрішніх впливів; всебічного забезпечення; урахування впливу якості освітнього середовища на якість освітньої діяльності та якість підготовки військових фахівців. Виходячи з наведених положень системного підходу щодо якості освітньої діяльності ВВНЗ, варто звернути увагу ще й на таку її складову як кваліфікаційні вимоги (елемент стандарту вищої освіти) при підготовці військових фахівців, де ключовим поняттям є “кваліфікація” - офіційний результат оцінювання і визнання, який отримано, коли уповноважена установа встановила, що особа досягла компетентностей (результатів навчання) відповідно до стандартів вищої освіти, що засвідчується відповідним документом про вищу освіту [8]. Відтак, є сенс визначити смисл поняття компетентність.

У Законі України “Про вищу освіту” компетентність визначається як динамічна комбінація знань, вмінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, яка визначає здатність особи успішно здійснювати професійну та подальшу навчальну діяльність і є результатом навчання на певному рівні вищої освіти [8]. Це поняття, як системотворче відносно до педагогічної категорії “якість освіти”, має бути адаптовано, у контексті даної статті, до специфіки системи військової освіти. Відтак, поняття компетентність військового фахівця можна інтерпретувати як інтегральний показник якості його підготовки, що характеризується ступенем здатності та готовності до постійного самовдосконалення, застосування сформованих знань, умінь, навичок, способів мислення, ціннісних орієнтацій при виконанні службово-бойових функцій в умовах мирного та воєнного часу на посаді за призначенням і є результатом навчання на певному рівні вищої освіти [9, с. 121].

Тобто, в основу розвитку військової освіти, як цілісної системи, покладено покращення її якості, підвищення ефективності підготовки військових фахівців у ВВНЗ. З іншого боку, якщо узагальнити наведене, то якість у сфері освіти, стосовно до діяльності освітніх закладів, розглядається, здебільшого, за такими двома складовими: 1) якість організації освітнього процесу та 2) якість результатів освітнього процесу. За такого підходу, залишаються без належної уваги проблеми розв'язання протиріч між такими чинниками: досягнутими результатами освіти і вимогами замовника; реаліями професійної діяльності і якістю підготовки фахівців; інноваційними педагогічними технологіями і застосовуваними методиками; знанневого і компетентнісного підходів в ході навчання і при оцінювання

результатів навчання; наявним змістом освіти і стрімким розвитком науки, техніки, інформаційного суспільства тощо.

Стосовно загальних вимог щодо якості підготовки фахівців, то їх визначено відповідно до основних положень Національної рамки кваліфікацій (далі – НРК), яку введено в дію постановою Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 № 1341 [10]. У ній розглянуто відповідні кваліфікаційні рівні, базу для здобуття кваліфікацій (знання, уміння, комунікація, автономність і відповідальність) та спрямованість компетенцій за кожним з передбачених кваліфікаційних рівнів. Останніх у НРК передбачено 10 (від 0 до 9). Підготовка офіцерських кадрів з вищою освітою у ВВНЗ, згідно з НРК і специфікою функціонування системи військової освіти, здійснюється, переважно, за шостим (“бакалаврський”) та сьомим (“магістерський”) рівнями вищої освіти (таблиця 1).

Шостий рівень – здатність розв’язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у певній галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов;

Сьомий рівень – здатність розв’язувати складні задачі і проблеми у певній галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог;

Аналіз змісту зазначених рівнів свідчить про нарощування в кожному наступному з них креативної компоненти – від виконання простих завдань у типових ситуаціях у чітко визначеній сфері роботи під безпосереднім керівництвом – до здатності самостійно визначати та розв’язувати комплексні, соціально значущі проблеми у певній галузі діяльності, що передбачає переосмислення наявних та створення нових системотворчих знань або професійної практики (таблиця 1).

Таким чином, пріоритетного значення відповідно до НРК набувають здатності (компетенції) особистості як кінцевий та очікуваний результат навчання.

Застосування компетентнісного підходу в системі підготовки військових фахівців передбачає усвідомлення усіма суб’єктами освітнього процесу кінцевої мети своєї діяльності – підготовку фахівця, який:

володіє як ключовими, так і загально-професійними та спеціальними професійними компетенціями;

здатний виконувати різноманітні завдання службової практики як у звичайних, так і в екстремальних умовах при веденні бойових дій;

готовий до інноваційної діяльності у військовій сфері;

є патріотом України і має високу мотиваційну спрямованість на ефективну діяльність при виконанні службових обов’язків щодо захисту держави.

Підготовка військових фахівців будь-якого рівня вищої освіти залежить, здебільшого, від успішності функціонування педагогічної системи ВВНЗ, її виховних впливів на формування особистості.

Таблиця 1. Вимоги до знань, умінь, комунікацій, автономності і відповідальності фахівців відповідно до НРК

Рі-вень	Знання	Уміння	Комунікація	Автономність і відповідальність
6.	Концептуальні знання, набуті у процесі навчання та професійної діяльності, включаючи певні знання сучасних досягнень	розв'язання складних непередбачуваних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання, що передбачає збирання та інтерпретацію інформації (даних), вибір методів та інструментальних засобів, застосування інноваційних підходів	донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень та власного досвіду в галузі професійної діяльності	управління комплексними діями або проектами, відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах
	Критичне осмислення основних теорій, принципів, методів і понять у навчанні та професійній діяльності		здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію	відповідальність за професійний розвиток окремих осіб та/або груп осіб, здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності
7.	Спеціалізовані концептуальні знання, набуті у процесі навчання та/або професійної діяльності на рівні новітніх досягнень, які є основою для оригінального мислення та інноваційної діяльності, зокрема в контексті дослідницької роботи	розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог	зрозуміле і недвозначне донесення власних висновків, а також знань та пояснень, що їх обґрунтовують, до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються	прийняття рішень у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування
	Критичне осмислення проблем у навчанні та/або професійній діяльності та на межі предметних галузей	проведення дослідницької та/або інноваційної діяльності	використання іноземних мов у професійній діяльності	відповідальність за розвиток професійного знання і практик, оцінку стратегічного розвитку команди, здатність до подальшого навчання, яке значною мірою є автономним та самостійним

Поняття педагогічна система (далі – ПС) дедалі частіше зустрічається на сторінках педагогічних видань, а значення системного і компетентнісного підходів, як найважливішої умови успішного розв'язання педагогічних проблем, уже ніхто не заперечує.

Щодо компетентнісного підходу в системі підготовки військових фахівців, то його застосування передбачає усвідомлення усіма суб'єктами освітнього процесу кінцевої мети діяльності – підготовку фахівця, який:

володіє як ключовими, так і загально-професійними та спеціальними професійними компетенціями;

здатний виконувати різноманітні завдання службової практики як у звичайних, так і в екстремальних умовах при веденні бойових дій;
 готовий до інноваційної діяльності у військовій сфері;
 є патріотом України і має високу мотиваційну спрямованість на ефективну діяльність при виконанні службових обов'язків щодо захисту держави.

Базову систему компетенцій випускника ВВНЗ представлено відповідною ієрархічною моделлю. Компетенції тут розташовані на певних ієрархічних рівнях, де інтегральним показником якості власне й виступає компетентність випускника (рис. 1). На останньому рівні зазначеної моделі представлені компетенції мають бути декомпозовані до таких показників, з урахуванням специфіки ВВНЗ, що можливо кількісно оцінити.

Рис. 1 Система компетенцій випускника ВВНЗ

Більшість учених-педагогів розглядає ПС як цілісне утворення, де системотворчим елементом є мета, а результатом - ступінь її досягнення. Між цими двома функціонує й низка інших елементів, які пов'язані між собою таким чином, що вся система налаштована на підготовку випускника із заданими якостями. У представленій структурі (Рис. 2) виокремлено основні її складові – від соціально-державного замовлення на підготовку військових фахівців – до здобуття ними статусу офіцера-випускника і призначення на первинну посаду у війська.

У цій структурі розмежовано такі її елементи як військово-педагогічний і навчально-виховний процеси (далі – НВП). Виокремлено складову – педагогічна система ВВНЗ, яка функціонує в певних внутрішніх умовах і на яку чинять вплив відповідні зовнішні умови. Результати НВП розглянуто через показник якості підготовки військових фахівців.

Серед зовнішніх умов слід виділити такі з них: нормативно-правові; економічні; військово-політичні; соціально-політичні; екологічні; етичні; релігійні; освітньо-інтеграційні; соціально-психологічні; адміністративно-управлінські.

До найбільш суттєвих внутрішніх умов, що чинять безпосередній вплив на функціонування педагогічної системи слід віднести такі з них: морально-

психологічні; адміністративно-розпорядчі; часові; самоврядні; нормативно-правові; фінансово-економічні; санітарно-гігієнічні; побутові; естетичні; навчально-методичні; інформаційні; науково-інноваційні; матеріально-технічні.

Тобто, ПС ВВНЗ є відкритою системою. Її функціонування пов'язане з багатьма чинниками. Але й сама ПС може й має впливати на них, оптимізувати середовище, в якому вона функціонує і розвивається. Адже до її складу входить елемент з потужною внутрішньою енергією. Це – учасники військово-педагогічного процесу: наукові і науково-педагогічні працівники,

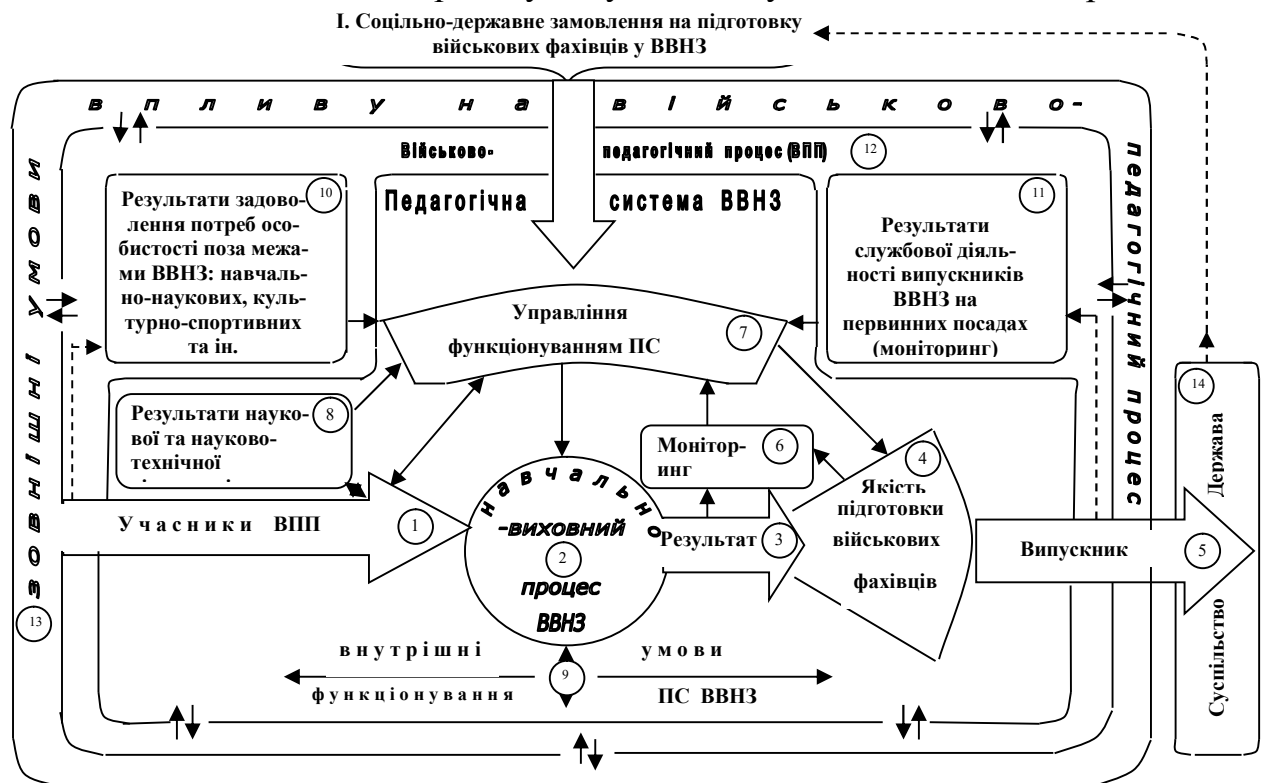

Рисунок 2 – Загальна структура педагогічної системи ВВНЗ

слухачі (курсанти), управлінці, персонал забезпечення, допоміжний та технічний склад. А ще – замовники, командири підрозділів і частин, де проходять службу випускники ВВНЗ – всі ті хто безпосередньо чи опосередковано чинить вплив на функціонування педагогічної системи.

Розглядаючи ПС ВВНЗ як цілісне утворення, можна передбачити успішність її функціонування за умови організованого і скоординованого “запуску” всіх її елементів і системи в цілому (Рис. 2).

Висновки. Україна разом з іншими країнами Європейського співтовариства стала на шлях вироблення єдиних підходів щодо якості освіти. У березні 2008 року в Брюсселі (Бельгія) Україну було прийнято повноправним урядовим членом Європейського реєстру забезпечення якості (EQAR). Цей факт став надзвичайно важливим досягненням Міністерства освіти і науки України у напрямі запровадження інноваційних процесів в освіті, забезпечення якості вищої освіти європейського рівня.

Поширення інноваційних процесів в освіті потребує адекватних підходів й щодо оптимізації функціонування системи військової освіти,

удосконалення освітньої діяльності ВВНЗ, ВНП ВНЗ на засадах компетентнісного підходу, розроблення відповідних моделей щодо забезпечення якості підготовки військових фахівців. При цьому, остання має розглядатися як складова педагогічної системи поруч з іншими її елементами, їхніми взаємозв'язками і взаємозалежностями, що має сприяти підвищенню рівня професійної підготовки майбутніх офіцерів ЗС України.

ЛІТЕРАТУРА

1. Платон. Тестет. Соч.: В 3 т. – М., 1970. – Т.2. С. 223.
2. Великий тлумачний словник сучасної української мови [уклад. і гол. ред. Бусел В.Т.] – К.: Ірпінь, ВТФ "Перун", 2001. – 1440 с.
3. Кондо Й. Управление качеством в масштабах компании: становление и этапы развития. – Пер. с англ. – Киев: Издательский дом «АДЕФ-Украина, 2007. – 256 с.
4. Корсак К.В. Якість педагогічних вимірювань: нерозв'язана проблема // Освіта і управління. – 1999. – № 3. – С. 130.
5. Одерий Л.П. Основы системы контроля качества обучения: Учеб. пособие. – К.: ИСИО, 1995. – 32 с.
6. Похолков Ю.П. Управление качеством инженерного образования // Университетское управление: практика и анализ. – 2004. – № 5-6 – С. 121-125.
7. Субетто А.И. Категория качества и эффективности в теории педагогических систем // Управление качеством подготовки специалистов в высшей школе. – Горький, 1989. – 127 с.
8. Закон України “Про вищу освіту” №1556-VII від 1 липня 2014 р.
9. Ніколаєнко С.М. Управління якістю вищої освіти: теорія, аналіз і тенденції розвитку: Монографія. – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2007. – 519с.
10. Юдин Э.Г. Системный подход и принцип деятельности. – М.: Наука, 1978. – 391 с.
11. Зельницький А.М. Вища військова освіта – проблеми гарантування якості / Зельницький А.М. // Вісник Національної академії оборони України. – 2012. – № 1 (26). – С. 23–25.
12. Постанова Кабінету Міністрів України “Про затвердження Національної рамки кваліфікацій” від 23.11.2011р. № 1341.

В.Д. Заболотный,
А.Н.Зельницкий, кандидат
педагогических наук, профессор,
О.Б.Черных
Национальный университет обороны
Украины имени Ивана Черняховского

КАЧЕСТВО ПОДГОТОВКИ ВОЕННЫХ СПЕЦИАЛИСТОВ КАК ПРОЦЕССУАЛЬНАЯ СОСТАВЛЯЮЩАЯ ПЕДАГОГИЧЕСКОЙ СИСТЕМЫ ВВУЗа

В статье, на основе использования системного и компетентностного подходов, проведен анализ сущности, структуры и содержания педагогической категории “Качество подготовки военных специалистов”. Данная категория, рассмотрена как процессуальная составляющая

педагогической системы высших военно-учебных заведений (ВВНЗ). При этом проанализированы взаимосвязи указанной категории с другими элементами педагогической системы, которая функционирует в определенных внешних и внутренних условиях. Уточнены, в соответствии с Законом Украины "О высшем образовании" (№ 1556 - VII от 1 июля 2014года), определения таких понятий: "качество высшего военного образования", "качество образовательной деятельности в ВВНЗ", "качество подготовки военных специалистов", "компетентность военного специалиста". Теоретически обоснована структура компетентностной модели выпускника. Рассмотрены пути формирования отдельных компетенций, что должно обеспечить необходимый уровень готовности выпускника к осуществлению эффективной профессиональной деятельности.

Ключевые слова: качество высшего военного образования, качество образовательной деятельности в ВВНЗ, компетентность военного специалиста, качество подготовки военного специалиста, педагогическая система.

V. Zabolotnuy,
A. Zelnytskiy, Candidate of pedagogical
sciences, Professor,
O. Chernykh,
National Defence University of Ukraine name
after I Cherniahovsky

THE QUALITY OF TRAINING OF MILITARY SPECIALISTS AS THE PROCEDURAL COMPONENT OF THE EDUCATIONAL SYSTEM OF HIGHER MILITARY EDUCATIONAL INSTITUTIONS

In this paper, based on the use of the system and competence approach, analyzed the nature, structure and content of teaching category "Quality training of military specialists." This category is considered as the procedural component of the educational system of higher military educational institutions (VVNZ). In this case, to analyze the relationship of this category with the other elements of the educational system, which operates in certain internal and external conditions. Specified in accordance with the Law of Ukraine "On Higher Education" (№ 1556 - VII of 1 July 2014goda), a definition of "quality of higher military education", "quality of educational activities in VVNZ", "quality of training of military specialists," "competence of the military expert". Theoretically grounded structure competence model of the graduate. The ways of forming individual competences, which should provide the necessary level of readiness of graduates to the implementation of effective professional activity.

Keywords: quality of higher military education, quality of educational activities in VVNZ, a military specialist competence, quality training of military specialists, pedagogical system.